

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА
ОСВІТА В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези IV Міжнародної науково-практичної
конференції**

молодих учених та студентів

Т. 1

12-13 жовтня 2018 року

ОДЕСА 2018

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези IV Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 12-13 жовтня 2018 р.). — Т.1. - Одеса: ПНПУ імені К.Д.Ушинського, 2018. — 139 с.

Рекомендовано до друку Ученою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського». Протокол № 3 від 15.10.2018 р.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

©Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського, 2018

ЗМІСТ

<i>Баньковський А.М., Овод Н.М.</i> Жанровий підхід до укладання репертуару для вокально-інструментального ансамблю народної музики.....	6
<i>Бегунова О.А.</i> Урахування вікових особливостей під час початкового навчання дітей грі на фортепіано.....	8
<i>Богун Л. А.</i> Источник музыкального вдохновения на примере сказки Островского «Снегурочка».....	10
<i>Вагіна О.М.</i> Методичні аспекти навчання мистецтву та художньо-естетичного розвитку школярів Фінляндії.....	12
<i>Ван Лу.</i> Научные подходы исследования и формирования художественно-эстетического мировосприятия в условиях обучения игре на фортепиано.....	14
<i>Ван Цзі.</i> Формування основних педагогічних принципів підготовки майбутніх учителів музики до керування інструментальним ансамблем.....	15
<i>Вишневецька М.В.</i> Сутність і структура естетичної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва.....	17
<i>Гао Юань.</i> Художня емоція як результат досягнення образного змісту музичного твору.....	19
<i>Горожанкіна О.Ю.</i> Характеристика методів формування інтерпретаційної компетентності майбутніх учителів музики в процесі музично-інструментальної підготовки.....	21
<i>Гринчук І.П., Яременюк О.О.</i> Навчально-виконавський репертуар у класі фортепіано: повернуті імена.....	23
<i>Гудзь О.А.</i> Формування вокальних умінь у студентів –музикантів.....	25
<i>Гусейнова Л.В.</i> Технологія інструментально-виконавської підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва.....	27
<i>Дашковський В.Я.</i> Деякі аспекти розвитку музичного інтелекту майбутніх учителів музики в процесі виконавсько-інструментальної підготовки.....	29
<i>Дворник Ю.Ф.</i> До питання використання аудіо-редактора Sound Forge у музично-творчій діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва.....	30
<i>Демидова В. Г.</i> Особистісно зорієнтований підхід у професійній підготовці студентів-піаністів.....	33
<i>Демидова М.Г.</i> Сутність і якісні характеристики процесу самореалізації вчителя... ..	34
<i>Жень Сінь Ян.</i> Сучасні підходи в контексті удосконалення інструментальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.....	37
<i>Іздепська-Новицька М.І.</i> До проблеми укладання репертуару жіночого хорового колективу.....	41
<i>Кавунник О.А.</i> Музичний фольклор в житті професора Валентина Дубравіна.....	43
<i>Калюжна О.М.</i> Специфіка музично-теоретичної підготовки іноземних студентів до фахової діяльності учителя музики.....	47
<i>Коваль О.В.</i> Сучасний вимір педагогічних ідей Ф. Лисека.....	49
<i>Клещ А.О.</i> Домінантність уваги майбутнього фахівця в структурі професійних якостей ансамбліста.....	

Баньковський А.М., Овод Н.М.
(Тернопільський національний педагогічний
університет імені В. Гнатюка)

Жанровий підхід до укладання репертуару для вокально-інструментального ансамблю народної музики

У процесі формування досвіду інструментального виконавства важливим напрямком виступає залучення студентів до діяльності у оркестрових та ансамблевих колективах. Так, своєрідною «візитівкою» факультету мистецтв ТНПУ імені В. Гнатюка став ансамбль народної музики «Музики», творчий дебют якого відбувся у 1999 р. Від тоді, попри проблему частого зміни складу студентського колективу, ансамбль чітко визначив свою жанрову специфіку, репертуарні уподобання, перетворився на «творчу лабораторію» факультету [2].

Мета публікації – представити основні засади репертуарної політики колективу.

Відповідно до жанрової специфіки колективу у першому окремому творчому звіті до 5-річчя ансамблю (2004 р.) прозвучали інструментальні твори «Гуцульська фантазія», «Молдавська фантазія (в обробці А. Баньковського), «Буковинський марш», «Концертна полька» В. Попадюка, вокальні твори (соло – Н. Звір (Овод), сьогодні – заслужений працівник культури України, Б. Репка, заслужений артист України) [1; 2; 4]. Зазначимо, що перші учасники ансамблю, зокрема, М. Підколотний (сопілка), М. Плахцінський (кларнет), Р. Рутецький (концертмейстер-баяніст), солістка-вокалістка Н. Звір (Овод), і сьогодні творчо співпрацюють з ансамблем [2].

Творчий колектив «Музики» є постійним активним учасником різних творчих зустрічей, імпрез, концертів, звітів, які проводяться не лише в ТНПУ, але й на інших концертних площадках Тернополя та області, міського палацу культури «Березіль», Тернопільського академічного театру імені Т. Шевченка, Українського Дому «Перемога», обласної філармонії [3]. Він був учасником звіту творчих колективів Тернопільщини у столичному Палаці «Україна» [2; 3].

Так, впродовж 2010 – 2017 рр. ансамбль підготував низку творів та тематичних програм для участі у 50-ти концертах, творчих звітах та вечорах. Серед них: вечір-презентація тернопільських авторів П. Сороки, Я. Павуляка, В. Ярмуша; вечір пам'яті викладача-баяніста А. Найди, вечір-спогад до 100-річчя О. Данічкіна, концерт з нагоди 50-річчя музею С. Крушельницької [3] та ін. Ансамбль є незамінним щорічним учасником Шевченківських мистецьких програм, у яких виконувалися, зокрема, «Вітре буйний» (сл. Т. Шевченка, муз. В.Захарченка), «Не тополю високою» (сл. Т. Шевченка, «Сік землі» (сл. В. Вихруща, муз. В. Толмачова) [1; 4].

Відповідно до творчої концепції ансамблю важливими напрямками діяльності є популяризація народної пісні у її сучасних цікавих обробках, представлення творів сучасних українських композиторів, зокрема і регіональних. Популярністю у слухачів користуються обробки

А. Баньковського таких авторських творів, як: «Концертна полька» та «Карпатські візерунки» В. Попадюка, «Буковинський марш», «Запорозький марш» В. Гуцала, «Весняна хора» В. Радю, «Гуцульська рапсодія» Б. Карамішева, «Чардаш» В. Монті та ін.

Значне місце у репертуарі ансамблю займають обробки народних та авторських пісень «Гей, Іване», «Ой, я знаю, що гріх маю», «Ти до мене не ходи», «Ой, мій милий вареничків хоче», «Ярема», «Як я спала на сені», «Ой, Марічко, чичері», «Розпрягайте хлопці коней», «Сусідка», «На вулиці скрипка грає», «Там, де Ятрань круто в'ється», «Коріння» (сл. В. Вихруща, муз. В. Толмачова), «Ой, несе весна відерця» (сл. А. Димиденка, муз. М. Мозгового), «Не забудь» (сл. Б. Стельмаха, муз. Б. Янівського), «Явір і яворина» (сл. Д. Павличка, муз. О. Білаша), «Журавка» (сл. В. Юхимовача, муз. О. Білаша).

Ансамбль «Музики» – постійний учасник творчих звітів та ювілеїв факультету («Мистецькі барви 20-ї осені» до 20-річчя факультету та ін.), виступів до Днів університету, Днів музики, у рамках різних громадсько-мистецьких акцій, міського студентського пісенного фестивалю-конкурсу «Окрилені піснею». Новою формою роботи є участь у процесі підготовки магістерських творчих робіт [1; 2].

Отже, колектив постійно працює над оновленням репертуарного списку, над новими тематичними концертними програмами. Так, репертуар колективу збагатився творами в аранжуванні А. Баньковського: «Три дороги» (сл. Ю. Рибчинського, муз. О. Зуєва), «Над землею тумани» (сл. А. Бінцаровської, муз. С. Рудько), «Тримай мене міцно» (сл. і муз. Х. Соловій), «Україна колядує» (сл. і муз. І. Федішин). Серед обробок інструментальних творів – «Фантазія на українські народні теми», «Молдавська фантазія», «Тернопільська полька», «Весільна полька», молдавський танець «Жайворонок».

Своєрідним підсумком діяльності колективу впродовж 1999 – 2018 рр. стали підготовка та випуск навчально-методичного посібника «Виконавський та навчальний репертуар у класі інструментального ансамблю (із репертуару ансамблю народної музики «Музики»)), укладеного з метою представлення різножанрового ансамблевого репертуару, що може стати допомогою у роботі із студентськими інструментальними і вокально-інструментальними ансамблями [1].

Література:

1. Баньковський А. Приватний архів (неупорядкований).
2. Баньковський А. Вокально-інструментальні ансамблі як навчальні осередки (на прикладі ТНПУ імені В. Гнатюка) // Слов'янське музичне мистецтво в контексті європейської культури // Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця: ТОВ «Нілан», 2015. – С. 52–55.
3. Баньковський А., Лемішка Я. Тернопільська обласна філармонія як осередок культурного життя регіону (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) //

Молодь і ринок. – 2017. – № 6 (149). – С. 99–103.
4. Овод Н. Приватний архів (неупорядкований).

Бегунова О. А.
(м. Одеса, Дитяча музична школа № 1)

Урахування вікових особливостей під час початкового навчання дітей грі на фортепіано

Для формування певних видів діяльності в психічному розвитку людини виокремлено найбільш сприятливі періоди, що отримали назву сенситивних. Учені-психологи вважають, що в кожному віці є провідна діяльність, тобто така діяльність, яка дає оптимальні можливості для розвитку особистості: в дитинстві – емоційне спілкування, в дошкільника – гра, в молодшого школяра – навчання, в підлітка – особистісне спілкування, в юності – здобування професії. Тому постає питання аналізу вікових особливостей молодших школярів, що сприятиме ефективному музичному розвитку.

Сучасні вчені вважають, що музика впливає на формування в ранньому віці сенсорики, психомоторики, емоцій тощо (А. Готсдінер, Д. Кемпбелл, В. Петрушин та ін.) [1, 3]. Дослідниками наголошено на тому, що оскільки музичні здібності мають емоційно-моторну природу, вони проявляються в ранньому віці (іноді в два роки) і можуть стати фундаментом психічного розвитку дитини в цей період часу. Музичні здібності мають комунікативний характер і віддзеркалюють можливості спілкування з оточуючим простором, що дозволяє дітям успішніше адаптуватися в світі.

Зазвичай навчання грі на фортепіано починається в молодшому шкільному віці (6-10 років). Даному віковому періоду властиві деякі особливості. Дослідники вказують на такі загальні особливості цього віку: яскрава емоційність сприйняття, в тому числі і музичного; здатність легко засвоювати специфічні музичні знання; певна «авторитарність у засвоєнні» (не важливо, що засвоюється, а важливо, хто інформує, тому великого значення набуває особистість учителя).

У молодшому шкільному віці учень засвоює нові знання, вміння, навички, нові способи і види діяльності, розвивається музично, інтелектуально, духовно-морально тощо. Для маленького піаніста провідною діяльністю стає навчально-музична діяльність. Це робить початковий період навчання дитини грі на фортепіано особливо важливим для його подальшого музичного, виконавського й особистісного розвитку.

У музичній педагогіці вивченню вікових особливостей учнів приділялася значна увага з боку провідних педагогів-піаністів, зокрема таких, як-от: Г. Артоболевська, Л. Баренбойм, Б. Міліч, О. Миколаїв, В. Натансон, Г. Нейгауз, В. Малинніков та ін. На думку педагогів, засоби, методи, прийоми навчання, що використовуються вчителем-піаністом, залежать від специфічних